

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 12.

V Ljubljani, v soboto 23. marca 1901.

Letnik VI.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoldne. — **Naročnina** je za vse leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrt leta 2 K. Vsaka številka stane 14 vin. — **Dopisi** pošiljajo se uredništvu „Slov. Lista“ — **Nefrankovani dopisi** se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — **Naročnina, reklamacije in oznanila** se pošiljajo upravništvu „Slov. Lista“. Uredništvo in upravništvo sta v Ljubljani, **Gradišče štev. 15**. Uradne ure od ure 3—6 pop. — **Oznanila** se računajo po navadni ceni.

Tavčarjevim katoliškim zaveznikom!

Nekaj hrvatskih duhovnikov državnih poslancev sedi na Dunaju v hrvatsko-slovenskem klubu, v katerem sedi dr. Tavčar. Res čudno se nam zdi, kako morejo dotični duhovniki z mirno vestjo sedeti poleg dr. Tavčarja, ki se v svojem listu ogreva za „kanzelparagraf“, ki pusti, da se psuje v „Narodu“ sv. Alfonz Ligourij, in katerega glasilo je o moralni teologiji sv. Ligourija ponatiskavalo članke iz — „Ostdeutsche Rundschau“. Dr. Tavčar je sicer na Dunaju podpisal „krščanstvo“, katero je bacnil na zadnjem zaupnem shodu kranjskih liberalcev iz programa narodno-napredne stranke, a ko je delal hrvatskim duhovnikom na Dunaju sladak obraz, zagotavljal je v „Narodu“ kranjskim liberalcem: „Se nisem nič poboljšal“. In takega moža hrvatski duhovniki-poslanci nočejo zapustiti radi „sloge“, radi takega moža niso v družbi večine slovenskih državnih poslancev. Res čudna „sloga“ to! Tako postopanje hrvatskih duhovnikov-poslancev daje potuho liberalizmu mej Jugoslovani, liberalizmu, ki se je v najgrši obliki pokazal na Kranjskem. Postopanje hrvatskih duhovnikov-poslancev podpira to gnjusno obliko liberalizma. Kranjski liberalci se javno bahajo s pomočjo hrvatskih duhovnikov in izrabljajo za liberalne namene njihovo druženje s Tavčarjem, izrabljajo je v svojem boju proti slovenski duhovščini, ki brani narodove ideale proti napadam „Slov. Naroda“.

Sloga! Tako se ponavlja često iz vrst bratskih nam hrvatskih časopisov. Da sloga — mi smo za slogo ali za slogo samo na krščanskem in narodnem programu. Kdo se je bolj trudil za dosego take sloge, kakor „Slovenski List“. In

kaj so storili „Narodovci“? Rogali so se, norce so brili iz „krščanke podlage“. In kaj je odgovoril dr. Tavčar v božičnem članku l. 1899. Dejal je: „Miru ni treba med slovenskim ljudstvom in velika nesreča bi bila za slovenski narod vseslovenska stranka.“ „Raje s Schwegljem, nego z Mahničem, raje s Schafferjem, nego s Kalanom in Koblarjem“, kričal je često „Narod“ in res so Nemci od Tavčarjeve stranke pričeli dobivati koncesijo za koncesijo. Od tedaj je postajalo Tavčarjevo glasilo vsak dan besnejše, ker je Tavčar menil, da si bo z besnostjo pridobil večino mej slovenskimi drž. poslanci. Naše poslance v „Slovenski kršč. narodni zvezi“ je Tavčarjevo glasilo proglašalo, da so sleparski in podkupljeni in „Slovenska kršč. narodna zveza“ je celo z izjavo in z glasovi hrvatskih poslancev protestovala proti takemu obrekovanju. Razbitje jedinosti slovenskih poslancev je bilo na dnevnem redu voditelja slovenskih liberalcev in ko je Šuklje pred volitvami naredil poklon krščanstvu, obsodil ga je Tavčar v politično smrt z besedami: „Vi veste, da politična stranka ne more poslati kot svojega zastopnika v parlament moža, ki ž njo v glavnih principih ne soglaša in nasprotni stranki v roke sega.“ Šuklje je radi tega, ker ni opsoval krščanstva naenkrat postal „popovska podrepina“. Za vse kar „Narod“ piše je Tavčar odgovoren, ker on daje smer listu, on ima veliko večino akcij v rokah, toliko, da nihče drug razun njega in Hribarja do glavne besede pri vodstvu lista priti ne more. Dr. Tavčar je šefredakter „Slovenskega Naroda“.

S šefredakterjem „Slov. Naroda“ so združeni hrvatski duhovniki poslanci. Zakaj niso doma v „ime sloge“ združeni z dr. Frankom in njegovim „Hrvatskim Pravom“? Hrvatski du-

hovniki poslanci so združeni z možem, ki je o hrvatskem katoliškem shodu pisal: „Bolj nesrečnih besed grof Kulmer na katoliškem shodu v Zagrebu ni mogel izreči, kakor da je spas Hrvatske jedino le v katoličanstvu“ Kje naj se išče „spas“ povedal je tudi Tavčar in sicer z besedami: „Spas slovanstva, če se naj jedini ta spas sploh išče v kaki konfesiji, naj se išče v tisti konfesiji, ki je od katoličanstva mnogo cenejša, ki se slovenski naravi sploh bolj priklada in katere se drži ogromna večina Slovanov, to je v starodavnem in častitljivem pravoslavju.“ Hrvatski katoliški duhovniki poslanci, ako podpirate Tavčarja morate ga — ubogati!... Kako srdito je „Narod“ napal škofa Stadlerja radi besed: „Slabi verniki ne morejo biti dobri domoljubi!“

Tavčar je z židi in nasprotniki hrvatskega naroda izrabljal znane cesarjeve besede v Stadlerjevi aferi in pisal „da politična vprašanja duhovščine nič ne brigajo, da leže izven duhovniškega poklica in da naj se duhovniki v svojih govorih in dejanjih ne udeležujejo političnih zadev.“ In z madjaronskimi židi je Tavčar kričal: „Cesar je zapodil duhovščino tja, kamor spada v — cerkev. Posvetne stvari duhovščine nič ne tičejo.“ Cerkve Tavčarju niso samo „znamenja sužnjosti“, ampak Tavčarjev „Narod“, ki židovske kapitaliste pri miru pusti, je pisal tudi: „Cerkve naj bi se prodale in iz skupička plačal davek.“ Te blažene čase vidi Tavčar v prihodnosti, katero je naslikal z besedami: „Ljudstvo se bode otreslo marsikatero napačne sodbe o naukih cerkve.“ Tavčar je v „Narodu“ prisegal: „Vsikdar bodem ponižen, pa odločen služabnik ene misli, ki mi prepreza dušo in telo, to je služabnik hočem ostati liberalni misli“. . . Mož, s katerim so v zvezi hrvatski katoliški poslanci, kriči še kot

Brat Makarij.

(Iz češkega postovenil V. P.—s.)

(Dalje.)

Martin Kos pa ni ostal zmerom reven dijak, postal je res „fant“. prekosil je vse sošolce in dobil ustanovo. Ko je bil v sedmem razredu, prišel je nekega dne poln radosti v samostan.

„Zakaj pa se danes tako smejaš, kakor da bi bil srečko zadel?“ čudil se mu je brat Makarij.

„Da, zadel sem!“ bahal se je. „Od danes vas ne bom več nadlegoval.“

„Kaj, kaj praviš! In kako?“

„Gospod direktor me je danes k sebi poklical, in vprašal, ako bi ne hotel podučevati sina gospoda dr. M. Tam dobim hrane in zraven tega še 5 gld. na mesec. Popoldne se grem predstaviti.“

„Mladenič, glej, kako te ljubi dobri Bog; zakaj v celem mestu ni bolje plačanega poduka! In v katerem razredu je doktorjev sin?“

„Ravno v tem, kakor jaz. Pa se težko in nerad uči, zategadelj se menda njegov oče boji, da bi prihodnje leto pri maturi ne padel. Odslej se hova skupaj učila in upam, da bo šlo!“

„Poglej ga no Martina, zdaj si pa tišč! To pa to“, pošalil se je brat Makarij pokaje s prsti.

„Počakaj no, za to veselo novico ti prinesem kapljico piva. Vsedi se!“

Sedela sta potem dolgo časa pomenkujoča se o srečni bodočnosti. Brat Makarij je res oči vidno omladel. „Hvala Bogu, zdaj se brez skrbi izšolaš!“ dejal je brat in si zadovoljno roke mël. „Boga zahvali! Ko boš dovršil nauke, izvoli si potlej stan po svoji volji — v vsakem si lahko priden in srečen. Bog, ki je dosihdob pomagal, bo pomagal tudi nadalje, če ne pozabiš nanj. — In h kosilu ne boš več sem hodil?“

„Ne bom, bom kosil pri gospodu doktorju.“ Makarij je postal nekako otožen ter globoko vzdihnil: „No, torej se ne bodeva več tako pogosto videla. Pač me pa boš prišel včasih obiskat, kaj ne?“ ga je vprašal, res po očetovski.

Martin je pobesil oči, rudečica ga je oblila in solze so mu stopile v oči. Šepetal je: „Tega pač ne mislite, da bi vam mogel biti kdaj ne-hvaležen za vaše velike dobrote?“

Brat Makarij ga je prijel prav ljubeznivo za roke in rekel: „Ne jokaj se, ljubi Martin, tako tega nisem mislil!“

* * *

Pri gospodu doktorju M. . . . so sedeli za mizo, namreč doktor, gospa, gospodičina Leontina, sin Artur in — naš Martin. Martin — med Leontino in Arturjem, Leontini to ni bilo

kaj po godu! Gospodičina se mu je posmehovala, ker je držal vilice v desnici in je nekako nespretno jedel. Doktor, obrisavši si s prtičem brke, si je jel trebiti zobe, vprašajoč: „No, šolarja, kako pa je z učenjem?“

Martin je na pol vstal odmaknivši stol: „Hvala lepa, upam, da dobro.“

„Ata, jaz nisem zadovoljen“, oglasil se je Artur potuhnjeno.

„Nisi zadovoljen? A zakaj?“ ustrašila se je gospa mati.

„Kos se uči le z menoj, pa ne, da bi se učil za me.“

Gospod doktor se je zakrohotal, da je zarudel in obrnivši se k soprogi je rekel zabavljivo: „Lej ga, lej ga, kako je humorističen!“

Gospa je povrnila bistroumnost svojemu ljubljenu sisku z nežnim pogledom ter rekla svojemu ljubljenu možu: „Ljubi Simon, zdaj jej in ne uznemiraj jih z učenjem tudi pri kosilu. — Gospod Kos, vzamite si! Artur podaj gospodu Kosu!“

Artur je porinil skledo pred Martina, sileč ga prijateljski: „Ne bodi neumen in jej; imamo več kot pri Minoritih.“

„Kaj pa imaš s temi-le Minoriti?“ vprašala je radovedno gospa.

član hrvatsko-slovenskega kluba! „Liberalcem roke in srce“, našim somišljenikom pa obljublja „pest in če treba tudi jajca“, združen s hrvatskimi duhovniki poslanci deluje Tavčar za — „kancelparagraf“!

Kaj smo hoteli s tem reči? Hoteli smo povedati na vsa usta, da čim dalje se hrvatski duhovniki poslanci s Tavčarjem družijo tem bolj obtežujejo svojo vest, tembolj postavljajo v nevarnost ideale hrvatsko-slovenskega naroda. Ali je častno za duhovnika družiti se z možem, čegar glasilo duhovnike, psuje za „indijske podgane“, ki kliče „verski boj mora biti“, čegar list naziva duhovščino za „mrčes, ki izrablja tonzuro v namene svojega žepa in pohotnosti“, ki pravi, da je katoliški duhovnik „lačna hijena, ki požre vse, kar vidi, od sebe pa nič ne da“, ki psuje duhovnike pred ljudstvom „za naslednike svetopisemskega Onana?“ „Obriti debeluhi“, „cerkev jim je molzna krava“, „niso družega kakor lenuhi, živeči od tujega znoja in nevredni svetega posla, za katerega so ogoljufali Odrašenika“, to so navadne cvetke „Narodove“. Ali je družjenje s takim človekom, ki to spravlja v svet, častno, je-li za duhovnika vestno? Hrvatsko-slovensko ljudstvo odgovori na to! Vest duhovnikov v hrvatsko-slovenskem klubu kaj praviš na to?

Vsak kdor sanja o fuziji „Slovenskega centra“ z hrvatsko-slovenskim klubom, dokler ima leta dr. Tavčarja v svoji sredi je človek, ki ne ve, da je našim poslancem prva stvar čast in pa moška beseda, katero so zastavili svojim volilcem, da se ne združijo s človekom, ki noče poznati starega čestitega gesla slovenskega: „Vse za vero, dom, cesarja!“ To naj si zapomnita tudi Robič in Ploj, ki naj s „fuzijo“ ne vodita za nos svojih volilcev!

Izvirni dopisi.

Iz Starega Trga pri Ložu, 21. marca. Znani „Istinič“ — kdo se ne smeje! — je pred enim tednom zopet zarazgetal na mojo osebo. Moje načelnštvo v krajnem šolskem svetu ga strašno vznemirja, in spravilo bi ga gotovo iz dušnega ravnotežja, ko bi ga kaj imel. Ta istinič kvasi vedno eno in isto, tako da ga je precej spoznati, naj začeka svoj, istini nasprotujoči podpis ali ne. Vedno pravi: S klerikalci ali s to osebo se nočem več pečati, ne odgovarjam več itd. in vendar se zopet peča enkrat s podpisom in zopet brez njega.

Razdražen „Istinič“ se zadeva ob mojo šolsko izobrazbo, ko vendar vsak pošten človek ve, da tudi zanj ni prav nobene nevarnosti, da bi se kakor oni zmaj prepoln razpočil, če prav si močno prizadeva, da bi za to kaj vere našel.

„Kos je hodil k njim jest.“

„Kako to?“

Ljubi Martin je na to pripovedoval spodtikaje se, kako je skozi celih 7 let jedel pri samostanskem bratu.

Vsi so ga poslušali, kakor zamaknjeni. Ko je Martin skončal vse svoje natančno pripovedovanje, rekel je gospod doktor blagovoljno: „Res, revež ta Makarij! Noben človek bi ne verjel, da je tako dobra duša!“

„Kaj pa!“ izustila se je nekako posmehljivo gospa, „to so čudeži, kaj pa so mogli rečežu tam dajati! Gotovo le kake odpadke, kakor vsakemu beraču. — Ubog tak dijak! Pri nas bo pa drugače, gospod Kos! Vsak dan sveže, dobro meso — in kar bomo mi jedli, boste tudi vi! Kakor vidite, jeste pri naši mizi in tako bo zmerom — toda skazati se morate hvaležnega!“

Martin je pobesil glavo in zarudel.

„No, no, ljuba moja!“ opomnil je doktor ženo „ne pridiguj! Gospod Kos bo gotovo priden in bode storil, kar bo mogoče. — Res — da ne pozabim — slišal sem, da imate dober glas in da znate lepo peti?“ napeljal je besedo na drug predmet.

„Znam nekoliko peti“, prikimal je Martin. „Pel sem že doma na koru.“

Nisem se sicer nikdar učenjakom smatral, no toliko vendar vem slovnice, da žrebe je in ostane srednjega spola in je njegovo razgetanje brez vsakega pomena.

Za mojo kmetijo naj si pa „Istinič“ skrb le prihrani „Le črevlje sodi naj kopitar“. — Jernej Poje, kmetovalec in krajni šolski načelnik.

Politiški pregled.

Boj prostozidarstvu! Prostozidarstvo je sicer v Avstriji postavno prepovedano, vendar se v najnovjšem času prostozidarji ne brigajo za to prepoved. Na Dunaju je že vse polno lož, v katerih so celo cesarski svetniki. V provinci se zbirajo prostozidarji v odborih „Südmärcke“. „Katholische Kirchenzeitung“ naznanja, da je glavni hujskaški list proti katoličanstvu „Scherer“ v Inomostu, čegar urednik je bil zadnjič obsojen radi zasramovanja katoliške institucije bogato nagrađen od prostozidarske lože. Od protestanškega „Gustaf Adolf Vereina“ dobi „Scherer“ 20 000 mark na leto. V uredništvu „Neues Wiener Journala“, ki se usiljuje tudi duhovščini, sede skoro sami židje in prostozidarji! Gotovo je, da imamo tudi na slovenskem ljudi, ki so s svojo preteklostjo sposobni, da za hujskanje proti veri, dobivajo nagrado od prostozidarjev. Tudi Slovenci smo tako „srečni“, da imamo svoje rojake v prostozidarskih ložah. Od tod tudi pri nas ves boj proti duhovščini in veri in za „liberalizem“. Čim bolj spoznavamo, kdo tiči za našimi liberalci, tembolj odločno moramo iti proti njim v boj.

Protest krščanskega Dunaja. Velikansko zborovanje je bilo na Dunaju pretekli četrtek v takozvani „Volkshalle“. Nad 4000 oseb se je zbralo pri protestu proti napadom Schönererjevcev in soc. dem. na katoliško vero in državo. Na shod je došlo nad 400 brzojavk. Govorniki so povdarjali, da je, kakor vedno, tudi sedanje gibanje za revolucijo naperjeno od židov. Židovskim namenom so udingani Schönererjanci in soc. demokrati. Na Francoskem, na Španskem, v Avstriji se ščuva na katoliško duhovščino, da bi se pozabilo na žida.

Staročehi se gibljejo. Pri prihodnjih deželnozborskih volitvah na Češkem bo nastopila proti Mladočehom staročehska stranka. Mladi kreпки naraščaj te stranke se že pridno organizira. V programu imajo na prvem mestu gospodarske interese češke dežele.

Mladina za križ. V ponedeljek so bili na univerzi v Budimpešti veliki nemiri in prišlo je celo do pretepa. Profesorji so sklenili, (med njimi mnogo židov in framasenov!), da se odpravijo vsa sv. razpela iz univerze (budimpeštanska univerza je cerkvena ustanova.) Krščanski narodni dijaki so protestirali proti temu in zahtevajo, da

se križi zopet obesijo, in so jih sami obešali. Profesorji so sedaj sklenili, da nočejo predavati. Rektorat je poslal uradnika v sobano k dijakom, ki jih naj zaradi tega posvari. Ker je ta govoril ostro proti dijakom, so ti planili nanj, ga pretepli in vrgli ven. Profesorji na to niso hoteli več predavati. Takoj je rektor sklical vseučiliški senat, ki je sklenil, da se razpela odpravijo in če se dijaki ne udajo, se vseučilišče zapre. No, dijaki gredo lahko na druga vseučilišča in, tako se utegne zgoditi, da ostanejo profesorji sami. Sploh pa nad cerkveno ustanovo, kakeršna je budimpeštanska univerza nimajo pravico gospodariti židje.

Na Ruskem vre. Dijaki na ruskem so pričeli razgrajati in ljudstvo se jim pridružuje. V Moskvi so bili veliki izgredi pri katerih je morala napraviti red policija in vojaštvo. Ljudstvo hoče več pravic in več svobode. Naj bi hoteli ruski odločilni krogi uvaževati zahteve ljudstva. Absolutna vladna jedne osebe pač ni umestna v današnjih dneh v moderni državi.

Ruski naučni minister, na katerega se je pred kratkim izvršil atentat, je umrl.

Zmešnjave na Kitajskem. Vse evropske velesile so odposlale več ali manj mož na kitajsko zemljo z namenom, da zatro upor Kitajcev in varujejo lastne koristi. Sedaj se je pa popolno prekoračil ta delokrog, boj se pričinja med velesilami. Mej Rusijo in Nemčijo se pričinja boj radi Mandžurije in ravno sedaj je ruski general odklonil pogoje, ki jih je stavil v svrhu poravnave razpora grof Waldersee, ob enem se pa vedno bolj podžiga ogenj razpora mej Francozi in Angleži. Mej Francozi na Kitajskem so že navadni klici: Proč z Angleži! Angleži so v skrbeh, ker bi v slučaju nove vojne, morali iz Južne Afrike odpoklicati mnogo vojaštva in bi potem Buri gotovo zmagali.

Vojna v Južni Afriki. V angleškem parlamentu je naznanil minister za kolonije, Chamberlain, da je Botha odklonil pogoje za predajo, katere mu je v imenu angleške vlade predložil Kitchener. Botha je pripomnil, da v tem soglašajo žnjim vsi člani vlade in višji častniki. Ta novica je napravila na vse parlamentarne in vojaške kroge zelo mučen utis. O Dewetu poročajo vesti, da je odbil kakoršne si bodi pogoje za mir. Ali bi vodje Burov tako govorili, ako bi bilo res, da so tako demoralizirani in obupani, kakor so trdila angleška poročila? Angleži bi radi sklenili mir v Južni Afriki, ker se boje zmešnjav v Aziji.

Domače novice.

Slovenski centrum. Pod tem naslovom nam pribajajo iz različnih obmejnih krajev dopisi, ki izrekajo sodbo in obsodbo posamnim državnozborskim poslancem. Ker smo mi svoje stališče o tem vprašanju že izrekli, naj blagovolijo vsi dopisovalci o tej tvarini ozirati se na našo dotično izjavo, ki jim velja za odgovor in zajedno za opravičevanje, zakaj njih dopisov ne prinesemo. Povdarjali smo, da se nam razdelitev naših poslancev v dva kluba ne dozdeva prav nič tragičnega pomena, a razvitek razmer nas je prepričal, da je bila naša sodba ne le prava, marveč, da bi bilo kar najškodljiveje, ako bi poslanci tako različnih struj, kakor so kranjski liberalci in poslanci katoliško-narodne stranke skupaj sedeli in skupno delovali. Katoliško-narodnim poslancem so naročili volilci, da naj jih vodijo katoliško narodna načela; liberalci so si pa prisvojili Schönererjevo geslo: „Proč od Rima!“ Za te poslance je pisal „Slov. Narod“ prav značilno v sabotni številki, da so vstopili v hrvaško-slovenski klub pod pogojem, da jim ni treba zatajevati svojih načel, in da mora klub računati z notoričnim stališčem teh poslancev, ako hoče obstati. To je glede treh kranjskih liberalnih poslancev jasno govorjeno (oziroma klubu nasprotno) za vsacega, kdor hoče razumeti, in zaradi tega je katoliško-narodnim poslancem voščiti srečo, da so tako previdno in premišljeno postopali, in s tem postopanjem ustregli želji svojih volilcev. Tem nasproti pa nam ni mogoče obsojati postopanja onih drugih

„Nekoliko!“ jezil se je Artur. „Prosim te, ne govori takih neumnostij! Saj si najboljši pevec na celi gimnaziji!“

„Tako?“ razveselila se je gospa. „To me prav veseli! Torej boste mogli včasih kaj peti z našo Leontino. Zakaj ta se ravno uči petja.“

Martin je zopet na pol vstal odrinivši stol. „Prosim, kakor si želite, z navečjim veseljem.“

„Ampak jaz ne znam minoritskih peti!“ rekla je zasmehovalno Leontina.

„Aber Leontine!“ svarila je mati svojo ljubljeno, „nur nicht unartig!“ (Le ne bodi tako zarobljena, Leontina!)

„Kaj pa, morebiti bosta lahko zapela takoj po kosilu, kaj ne?“ nasvetoval je gospod. „Ali imate danes šolo?“

„Ne, nikakor ne!“ zaklical je Artur slovesno „danes je prosto.“

„Zapovej torej, mati, prinesiti mi črno kavo in vi začnite!“

Leontina je hitela ven, da bi si roke umila in takoj se vrnivši sedla je za glasovir.

Bila je deklica, kakor pravijo — „nobl!“ Glava kakor čop, oči kuščarjeve, nosek prevzet, zbadljiv jeziček, mehke in nežne ročice in cela postava, kakor šilo. — Artur jo je imenoval navadno „revica“.

(Konec prihodnjič.)

poslancev slovenske delegacije, kateri se sicer do zadnjega časa niso pokazali javno za liberalce, in so se zdaj združili z liberalci, ker ne vemo pod kakimi pogoji, da so jim izročili volilci mandate, t. j. ker nam ni znano kaj so obljubili poslanci dr. Ploj, Robič in Spinčič svojim volilcem. Kakor se sliši, se ti gospodje prav dobro počutijo pod Tavčarjevo liberalno streho kot verni sluge preponižnega sluge liberalne misli. Ako ti gospodje, tako nastopajo v porazumljeni s svojimi volilci, tedaj je vse prav in dobro, ako so pa svojim volilcem kaj drugega obljubili kakor kar zdaj počenjajo, no potem imajo pa volilci sodbo v rokah in oni naj sodijo!

Narodno napredna stranka pri gospodarskem „delu“. Vse, kar smo očitali narodno napredni stranki, da je nasprotnica zadrug, hoče izpodbiti „Gorenjec“. Ta list je v pomanjkanju proti dokazov, pričel podbijati trditve s tem, da se je pričel ogrevati za konsumna društva. „Gorenjec“ trdi, da so konsumna društva semtertje potrebna — in pravi, da je prva ustanoviteljica konsumnih društev narodno napredna stranka. „Gorenjec“ piše: da narodno napredna stranka „ustanavlja konsumna društva, kjer so potrebna in jih je prej začela snovati, kakor katoliško narodna stranka n. pr. prvo uradniško konsumno društvo v Ljubljani, katero sedaj vodijo liberalci, ki niso tako trdosrčni, da bi izgnali iz njega klerikalce ali Nemce.“ Tako torej — uradniško konsumno društvo je potrebno, ker ga po „Gorenjčevi“ trditvi vodijo liberalci, delavsko konsumno društvo ljubljansko n. pr. pa naj bi bilo nepotrebno, ker ga vodijo ljudje, ki niso liberalci. Trgovci, ki občudujete vedno liberalno logiko, ali vas nič prsti nesrbe? Trgovci pač nima od tega nobenega dobička, če je konsumno društvo „liberalno“ ali če je „klerikalno“. Prav značilno je, da se ogrevajo za liberalna konsumna društva ljudje v Kranju, ki so nam nedavno lažnjivo podtikali, da hočemo v Kranju osnovati konsumno društvo, na kar nikdar mislili nismo. Kranjski trgovci, le pridno podpirajte „Gorenjca“, ta vam pripiše v Kranj še liberalno konsumno društvo!

Javno predavanje bode v „Katoliškem Domu“ v sredo dne 27. t. m. Govoril bode g. dr. Schweitzer o tajilcu Kristusovega božanstva Renanu. Začetek predavanja bode ob polu 8. uri zvečer. Vstop prost. Somišljeniki, povabite k temu predavanju vse svoje znance!

Politična breznačajnost. Hudo razjedajo različne napake slovenski narod, najbolj pa politična breznačajnost, ki se je v začetku tega stoletja najgrje pokazala. Nemcem se je vedno očitalo, da hrepenijo po nadvladi nad Slovenci, da bi naposled radi izpodrinili Slovence povsodi. Zdaj sta jim pa na pomoč prihitela še dva liberalna Slovenca ter sta Nemcem pomagala, da je zmagala Wolf-Schoenererjeva stranka s svojim kandidatom za ravnateljsko mesto v Celju. Ko je nek češki poslanec v državnem zboru zvedel, da sta dva Slovenca to zakrivila, je rekel: „Če si Slovenci sami grob kopljejo, potem bo nemški most do Adrije kmalu gotov.“ Zares Jugoslovanom preti velika nevarnost, ako se bodo prikazovali Brankoviči. Bati se je, da se pojavi več posnemalcev Brankoviča. Kajti vzgledi vlečejo. Pomilovanja vredna je naša mladina, ki dobiva po takih liberalnih Slovencih vzgled za izdajstvo. Misli si mora, da sta to storila ali iz neumnosti ali iz dobičkarije. Mi svetujemo mladini, posebno vseučiliščnikom, da naj se ogibljejo takih grdih spak, ki izdajajo domovino in naj posnemajo vzornega pedagoga slovenskega Slomškega, ki ves plamteč ljubezni do domovine pravi: „Kdo je ponemčil Gorotana visoke planine in doline zelene, častite Koroške dežele, v koji so svoje dni mogočni Gorotanski knezi gospodovali? — Nemškutarji so jih po malem Nemcem prodali ter so sebe in svojo dečo ponemčili.“ Sploh pa priporočamo vsem zavednim Slovincem, naj večkrat na leto prečitajo Slomškov spis v Drobntinah leta 1862.: „Graja nemškutarjev.“

To je spomenik, ki ga je postavil Slomšek vsem izdajalcem domovine.

V zadnjem „Slov. prehledu“ piše nekdo s Kranjskega: „Katoliški“ poslanci branijo vero nevarnosti, ki je ni, „liberalni“ pa se bojujejo za svobodno misel, ki je v dejanju ne pripozna vajo. Ali je prav, da bi trpel zato ves narod? — Kar se prvega tiče, zdi se, da obhaja g. pisca dremota ali ga obdaja slepota. Drugo pa bo že res tako, kakor se kaže.

Osebnosti. Zagrebški nadškof dr. Juraj Posilovič bode praznoval 25letnico svojega škofovskega delovanja. — Starosta kranjskih zdravnikov g. dr. Adolf Eisl praznuje 24. t. m. svojo 80letnico. — 40letni jubilej svojega delovanja v tukajšnji plinarni je slovesno praznoval monter g. Franc Topolavec. — Umrl je včeraj v Novem Mestu c. kr. višji inženir gosp. Tomaž Valka. — G. Anton Carli je imenovan c. kr. sodnim praktikantom pri c. kr. okrožnem sodišču v Gorici. — Listi poročajo, da je ravnatelj goriške državne realke šolski svetnik gosp. dr. Egidij Schreiber vložil prošnjo za vpokojenje. — Umrl je v soboto v frančiškanskem samostanu v Mariboru bogoslovec fr. Marcellinus Caf. Rojen je bil 6. maja 1876 pri Sv. Martinu pri Wurmbergu. — Umrla je v Ljubljani profesorjeva vdova gospa C. Schiffer rojena Foyker v 80. letu svoje dobe. — Umrl je v Gorici vinski trgovec gosp. Ivan Dekleva. — Potovalni učitelj čebeloreje za Spodnjo Štajarsko je postal g. Tomaž Kurbus, nadučitelj v Slivnici pri Celju. — Zlato mašo je daroval v Novem Mestu kanonik č. g. Matija Jeriha. — Magistratni svetnik Al. Kremžar na Dunaju je na lastno prošnjo upokojen. Mestni svet mu je za dolgoletno zaslužno delovanje podelil veliko zlato Salvatorjevo svetinjo.

Novi načrti liberalcev. Kakor je že „Slov. List“ omenil, ljubljansko liberalno ženstvo snuje liberalno žensko zvezo. Na čelu odbora je gospa dr. Trillerjeva. Liberalno ženstvo dobi pač krepak odgovor od strani krščanskega ženstva. Upajmo, da se načrt liberalnih voditeljev s pomočjo svojih žena tudi mej ženstvo zanesti „Narodovo“ liberalstvo in čednost, temeljito ponesreči. Liberalne gospe se bodo pač morale zadovoljiti samo s telovadnimi vspehi v svojem telovadnem društvu! Za idrijski okraj in Idrijo so ustanovili liberalci list „Jednakopravnost“. Ta „Jednakopravnost“ bode delala za liberalno usuženstvo našega ljudstva!

Gibanje Slovencev. Pevsko društvo „Kolo“ v Trstu priredi letos o priliki razvitja svoje nove zastave veliko narodno slavnost. — Obrtna in trgovska zbornica kranjska je v sredo izvolila odsek za ustanovitev slovenske trgovske šole. Nemški zastopniki so oddali prazne listke. — V Celju se je nastavljal slovenski kleparski mojster g. Kobau iz Idrije. — V Postojini se snuje trgovska šola za Notranjsko. — V slovenske graškem političnem okraju bo v kratkem veliko politično zborovanje. Plojevo in Robičevo združenje s Tavčarjem utegne tedaj priti v razgovor. — Slovenska Ribnica na Pohorju je v nevarnosti. „Šulferein“ jo je sklenil naskočiti.

Romanje na Sv. Goro pri Gorici. Za belo nedeljo snuje se posebni romarski vlak v Gorico za romanje na sv. Goro — in sicer z znižano polovično ceno, če se vsaj 300 potnikov oglasi. Romanja se bodo vdeležili presv. knezoškof Odhod iz Ljubljane v soboto zvečer, vrnitev v Ljubljano v nedeljo zvečer. Cena za III. razred 3 gld. 50 kr., za II razred 4 gld. 85 kr. Kdor se želi udeležiti naj tako kmalo ko mogoče se oglasi pri vratarju v frančiškanskem samostanu in ob enem vplača voznino. Druge podrobnosti se bodo pravočasno naznanile.

Odbor.

Duhovniške izpremembe v ljubljanski škofiji. Podeljene so bile župnije: Selica nad Škofjo Loko čast. gosp. Tomu Rožnik, kapelanu na Jesenicah; Šmihel pri Žužemberku vč. g. Ivanu Zupaničič, župniku v Banji Loki. — Kanonično vmeščen je bil vč. gospod Ivan Gnjezda na župnija Vojsko.

Trnovska župna cerkev. Notranjščino trnovske župne cerkve v Ljubljani v kratkem po-

slikajo in sicer bode izvršil slikar Grohar fresko slike za 1500 gld., Strnen pa ornamentiko za 3000 gld. Upeljala se bode tudi elektriška razsvetljava. Stroške bode plačala cerkev.

Odvetniška zbornica kranjska je izvolila predsednikom mesto rajnega dr. Moscbeta g. dr. Danilo Majarona.

Literarno delovanje „Slovenske šolske Matice.“ Za leto 1901. izda društvo dve knjige, ki izideta proti koncu leta in sicer: 1.) „Pedagogični letopis“, najmanj 10 tiskanih pol obsežen. 2.) Knjiga za realije, 1. del: Zgodovina. Spisal profesor Josip Apih. Tudi ta knjiga bode obsegala najmanj 10 tiskanih pol. Znanprej izda društvo: Letopis, knjige za realije, 2. del: Zemljepis, didaktiko in morda še kaj drugega. Spisovanje „Vzgojeslovja“ je prevzel gosp. V. Bežek. Gosp. dr. J. Bezjak se je pooblastil da stavi na prihodnjem občnem zboru primerne predloge glede na izdajo „Slovenske slovnice“ za srednje šole. Društvo bo poskrbelo za primerne Čitanke za učiteljska.

Svoji k svojim. Nove orglje, op. 79., je postavil gosp. Ignacij Zupan, orgljarski mojster iz Kamnegorice, v župni cerkvi v Kopanju na Dolenjskem. Č. g. P. Hugolin Sattner jih je preskusil 4. febr. t. l. po naročilu preč. knezoškofijstva ter z veseljem izjavlja, da je firma bratov Zupanov zdatno napredovala v intonaciji, ki je prav za prav umetnostna stran orgljarskega mojstra. Cena 3400 K za tako lepo in natančno delo je nizka.

Kreditno društvo kranjske hranilnice je imelo zadnje dni občni zbor, ki je sklenil društvo razpustiti, ako se društvu ne zniža dohodninski davek, ki grozi uničiti ves društven rezervni zaklad.

Vinska klavzula. Dunajski listi poročajo, da je razvideti iz razgovorov, katere so imeli te dni razni poslanci iz vinorodnih pokrajin z vladnimi krogi, da vlada pri sklepanju nove carinske pogodbe z Italijo ne misli več obnoviti vinske klavzule.

Slovensko planinsko društvo ima sedaj 1333 članov 17 koč in zavetišč, 2 kapelici, 1 meteorološko opazovalnico. Zaznamovalo je nebroj potov in postavilo napisne deske. Kupljen ima svet za mnogo novih koč. Društveno premoženje znaša 62.000 kron. Društveno delovanje odlično podpirajo tudi slovenski duhovniki. Upamo, da bode odbor tako sodelovanje pri prepotrebni tej planinski slovenski straži tudi nadalje omogočeval. Tako bode društvo doseglo še mnogo vspehov.

Pristojbinski odsek. Pristojbinski odsek poslanske zbornice se je bavil te dni z zakonskim načrtom glede olajšave prenosnih pristojbin pri kupovanju oziroma pri prodaji novih poslopij. Odsek je sklenil in bode predlagal zbornici med drugim sledeče olajšave. Od novih poslopij, ki se prodajo, oziroma kupijo še predno potečejo štiri leta, odkar so bila dozidana plačati, bode mesto 4% prenosne pristojbine le 2 1/4%. Za poslopja pa, ki se prodajo sicer po preteku četrtega leta potem, ko so bila dozidana, a pred pretekom 6 let, odmerila se bode pristojbina s 3%, a ne 4%.

Krajčovo tiskarno v Novem Mestu, združeno s knjigarno in knjigoveznico je kupilo „Katoliško tiskovno društvo“ v Ljubljani.

Iz Gradca nam pišejo: V četrtek 21. t. m. je bil na graškem vseučilišču promoviran mladi književnik g. Vladimir Levec, redni člen instituta za preiskavanje avstrijske zgodovine na Dunaju, in sin gosp. nadzornika Frana Levca. Iskreno čestitamo!

Koliko Ljubljana na leto potrebuje. Po uradnem izkazu se je leta 1900. v mesto Ljubljano dachu podvrženega blaga vpeljalo med drugim: 18.295 hl vina, 5184 hl vinskega mošta, 19.715 hl piva, 4255 volov krav, telet nad eno leto starih, 9097 telet, nad 8000 prašičev, 10.496 gosi, puranov, 1.301.260 jajc, 56.972 meterskih stotov moke.

Drobne novice. Dragotin Hribar iz Celja hoče dobiti v Ljubljani tiskarsko koncesijo. — Rudokopi v Nemški Bistrici na Štajarskem so

se opustili. — Ljubljanski trgovci hočejo doseči, da se pet ljubljanskih 7 dni trajajočih semnjev skrči samo na 1 dan. — Mizarski mojster gosp. Matevž Šinkovič je iznašel novo okno, ki se zapira tako hermetično navzdol, da nikakor ne more najmanjša mokrota blizu.

Iz Tržiča. Sv. Jožefa dan je vdrl med 7. in 8. uro zvečer, ko sta bila gg. kapelana pri večerji, v župnišču, neznan lopov v kapelanijo, s silo odprl dvoje vrat in odnesel mnogo obleke gosp. kapelana J. Kržišniku. Stikal je po vseh omarah, hoteč priti do denarja, a ni se mu posrečilo. — Najbrže je lopov prebral „Sl. Narod“, ki vedno piše o velikem premoženju in o denarju, kojega imajo baje duhovniki. Prišel se je prepričati, toda videl je, da niso „Narodova“ poročila o polnih duhovskih bisagah resnična. — Škode je okrog 200 K. Orožništvo je bilo še isti večer o tem obveščeno. Danes 20. t. m. so prijeli v Lešah nekega Lotriča, ki je sumljiv in se je istega dne mudil dalj časa v Tržiču. Preiskava bo dognala brezdvomno resnico. — Marsikaj zanimivega in pikantnega bi vam vedel še poročati o dogodkih pretečenih tednov, toda odložim raje za druge čase.

Državni zbor.

(Izvirno poročilo.)

Dne 15. t. m. je poslanska zbornica nadaljevala razpravo o novih železnicah. Govorili so Schoiswohl, Biankini, Morsey, Hauck, Kolischer, Hraby in Chiari.

Vsi govorniki naglašajo potrebo druge železnične zveze s Trstom, vendar pa izražajo še svoje posebne želje. Tako vsi zastopniki severnih dežel, poslanci iz Češke, Moravske, Šlezije in Galicije zahtevajo, da država ob enem z železnicami gradi tudi vodne ceste, to je, kanale od Dunaja na eni strani do Prage, na drugo do Visle. V tem oziru so edine razne politične stranke, ki se stavijo v tem gospodarskem vprašanju v nekako nasprotje z južnimi deželami.

Ob polu 4. uri je bila generalna debata končana in vpisani govorniki so izvolili glavnima govornikoma dr. Kaizla in Doberniga, ki še danes govorita.

Zbornica je vsprejela resoluciji poslanca dr. Žitnika glede vipavske železnice in poslanca Pfeiferja glede podaljšanja dolenske železnice do hrvatske meje.

Po dogovorih mej strankami bode zbornica pred prazniki rešila zakone o rentnini, pristojbinah, mitnicah in državni žganjarini. Po Veliki noči šele pridejo v drugem branju železniške predloge na vrsto.

V ponedeljek, torek in sredo so imeli seje razni odseki.

Dunaj, dne 20. marca 1901.

Zopet za delo zgubljeni dan!

Predsednik je otvoril po 5. uri sejo in pribirala se je vložena tvarina, med koje spada kot posebno zanimivo po poslancih iz cele zbornice podpisana interpelacija poslanca Skenet-a na naučnega ministra, ako resnično namerava v razstavi secesionistiških slikarjev razstavljeno sliko, ki pod imenom „Medicina“ presega vse, kar se je do zdaj v realitiki počenjal, kupiti za državni denar. Temu je sledila razprava o češkem nujnem predlogu, da naj se dopolni ljudska štetev, ki je glede narodnosti popolnoma nepravilna in neresnična.

Prvi govornik Čeh Hraby misli, da je bila zadnja štetev prava vojska, koje ni videl svet od znanega Betlehemskega umora otrok. Na štetvenem bojišču leži kar na stotisoč narodnostnih mrličev. Govornik razgovarja na dalje pomen izraza „občevalni jezik“ in predlaga, da naj se ljudska štetev popolni.

Nemški naprednik Albrecht nasprotno povdarja, da so Čehi si prisvojili veliko nemških glasov. Ta izraz je bil povod raznim praskam med Čehi in Nemci, koje so posamezniki med govorom izbijali.

Dalmatinec Biankini podpira češke nazore o ljudski štetvi; napada pa svoje sode želane Srbe, kojim ne pripušča obstanka in protestira proti temu, da se imenuje slovanski

jezik na jugu monarhije — srbsko-hrvaški — ker Srba nima!

Levičar dr. Schreiner pobija nujnost Hrabyjevega predloga in obsoja, da se ta predlog zdaj usiljuje, ko ima zbornica polno družega dela. Govornik pripoveduje, da so Čehi v Plznu Nemcem krivico delali in izrazi splošno, da se Nemci na Češkem edino le branijo čeških napadov. Na Češkem ne bo pred miru, kakor, kadar bodo imeli Čehi in Nemci zajamčene meje glede njih narodne posesti.

Mladočeh dr. Sileny slika vrednost nemškega jezika in napada nemške oblasti, ki so pri ljudski štetvi Čehom krivico delale, ker je njih predrznost tako daleč segala, da so nastavile nemške dijaške burše za štetvene komisarje. Izvajanja tega govornika so zopet dala povod, da so se posamni nemški radikanci in Čehi prav nedostojno pričekali in zopet ni veliko manjkalo, da ni pričel tuleči Wolf pretep.

Na predlog poslanca Skenet-a je sklenila zbornica, da se razprava konča in izvolila za glavna govornika dr. Kramar-a in dr. Luegerja vodja kršč. socialistov na Dunaju. Dr. Lueger obžaluje, da je zgubila zbornica zopet en dan za produkt vno delo, ker jezikovni boj, ki se je danes prav nedostojno bil, je le potrata časa. Bijejo se Nemci in Slovani z besedami, obadva pa nadkriljuje le žid, kateri ima svoj dobiček. Govornik dokazuje resnico tega izreka s židovskim advokatom Lucijanom Brunerjem, kateri je prav v zasmeh vseh oblasti zapisal, da on hebrejski občuje, če tudi je moral sam priznati, da hebrejskega ne zna. Vse to je dokazano, a državni pravdnik nima poguma po Lucijanu Brunerju poseči. Govornik konča z vsklikom: Lucijan Bruner zasmehuje javne oblasti, vi se prepirate, a žid Vas pa vlada.

Mladočeh dr. Kramar izjavi, da je početje občevalni jezik ugotoviti bedasto podjetje. Vsak človek ima pravico do svoje narodnosti in krivica se mu dela, ako se mu hoče narodnost vzeti. Čehi zahtevajo le jednake pravice z drugimi narodi in nič družega. Čehi so pripravljeni na pravično pomirjenje! . . .

Ta zadnji izrek je pa glosiral radikalec Wolf: „Kramar angelj miru! Temu se mora krava smejati!“

Od ene do tretje ure po noči se je dejansko popravljalo, a to na način, ki ni sposoben za državno zbornico. Konec seje je bil pa sklep, da se je nujnost Hrabyjevega predloga odklonila in s tem je bilo tudi dokazano, da je zgubila zbornica zopet en dan za delo.

Dunaj, dne 21. marca 1901.

Zborovati se je pričelo ob 12. uri in zapisnikarji so brali poldruge uro razna vprašanja in prošnje, potem je prestopila zbornica šele na dnevni red t. j. na poročilo o državnih podporah vsled uim.

Poročevalec Steiner je poročal o posamnih prošnjah ter jih je priporočal vladi v blagohotno uvaževanje.

Na to so govorili poslanci Luks, Spinčič in dr. Gessmann priporočujoč vsaki svoje posebne prošnje.

Ob 4. uri je predsednik sejo pretrgal ter odredil tajno sejo, da se preberejo vprašanja in predlogi Schönererjeve stranke, ki so vmazane vsebine, da jih ni moči izročiti javnosti.

Zbornica je izvzemši Schönererjancev jednoglasno obsodila Schönererjeve uloge v tmino in pozabljivost, kar je dalo Schönererju povod, da je napovedal še 24 jednakih predlogov zbornici in je zagrozil, da prične z dejansko obstrukcijo, ako se ne sprejmejo njegove svinjarije.

Naši poslanci I Vencajz, dr. Žitnik in dr. so vložili predlog, da se sestavi zakon o podeželenju zavarovanja proti požaru.

Dunaj, dne 22. marca 1901.

Današnja seja se je pričela ob 11 uri dopoldne in nadaljevala pod uplivom od Schönerer-ja navedene obstrukcije.

Zapisnikarji so brali, kar se je državnemu zboru poslalo in potem je prišel na razgovor nujnostni predlog Daszinskija, naj se preiskuje izpustitev socijalno demokratiškega državnega

poslanca Seitz-a, kateri je bil na Dunaju za učitelja nastavljen, iz službe.

Seitz si je napravil na Dunaju ime kot strasten socialista in kot hud nasprotnik krščanskih socialistov, kateri imajo občinski svet in tudi šole v rokah. Govoril in napadal je na javnem zborovanju vodstvo šol in poleg tega pa zanemarjal svoje stanovske dolžnosti. Zaradi tega je prišel v disciplinarno preiskavo, ki je bila končana z odpustom iz službe. Tega predmeta so se poprijeli socialisti, bil se je besedni boj med krščanskimi socialisti in socialisti, pri kojemu govorniki niso rabili rokavic. Ta boj je trajal do pol tretje ure popoldne. Pri glasovanju so podlegli socialisti, če tudi jih je podpiral hrvaško-slovenski klub z glasovi svojih članov. Nekako čudno se je videlo, kako so stali duhovniki tega kluba za socialista Seitz-a! Neverjetno, a vendar resnično!

Proti četrti uri je prestopila zbornica na dnevni red! Govorili so Biankini, Bäuerle, Kathrein, Kittel, Udržal. Nekateri teh govorov so za naše kmetovalce prav poučni, zato o njih poročamo obširneje prihodnjic.

Obe seji sta stali pod znamenjem obnovljene obstrukcije, koje je napovedal Schönerer. Šele med sejo se je stvar poravnala. Schönerer je obljubil, da ne bo njegova stranka več svinjarij vpeljavala v zbornico, a predsednik pa, da ne bo njegovih stvarnih predlogov več cenzuriral.

Najnovejše vesti.

Dr. Tavčar je hrvaško slovenskemu klubu že pokazal svojo navadico, ko ga je v soboto izdal, da mu je klub pri vstopu dovolil imeti svojo posebno politiko, — in pa ko mu je zagrozil, da so mu minute štete, ako ne upošteva njegovega protikatoliškega mišljenja. Tako je, gospodje duhovniki tega kluba! Sedaj vsaj veste, kam plovete! Pregovor uči: Povej s kom občuješ, in povem Ti kdo si!

Sv. misijon se obhaja te dni po vseh tukajšnjih farah. Cerkve so natlačeno polne. Vneti govorniki s tehtnimi govori potrjujejo in vzbujajo krščansko zavest. Sklep sv. misijona bode v ponedeljek s procesijo.

Potres smo imeli včeraj zvečer okolu 1/2 9. ure v Ljubljani. V gledališču bi skoro nastala panika. Poroča se nam, da drugod po Ljubljani sunka ljudje sploh niso čutili, ali pa so čutili le kratko tresenje. Marsikomu je v gledališču prišel na misel misijonski čas.

Razne stvari.

Bogati „klerikalci“. „Narod“ vedno kaže na mrtvo roko in namiguje, naj se vzame premoženje bogatim redovnikom. Večinoma samostani nimajo posebno veliko denarja, dobe se pa pač tudi taki, ki razpolagajo v velikim premoženjem. En tak samostan je svetovnoznani Klosterneuburg pri Dunaju. A kako dela ta „mrtva roka“. Opat razdeljuje vsako leto do 100.000 K miloščine za uboge in v dobrodne namene, in revni ljudje dobe vsako zimo čez 1800 sežnjevske lesa zastonj. Če bi prešlo to premoženje po zaslugi liberalcev v judovske roke, ali bi reveži tudi dobili te podpore?

Stavec — župnik. Nemški radikanci so se s 66 slučajih nenravnosti, katere so hoteli obdolžiti katoliško duhovščino in potom zapisnika državnega zbora spraviti brez konfiskacije v javnost, korenito blamirali. 11 slučajev je brez imen, torej brez dokaza, druge slučaje je krščansko časopisje že izkazalo kot zlagane, ali pa se vsled oddaljenosti „dogodb“ (Špansko, Algir itd.) ne more dognati natančna preiskava. Mej slučajih se sveti celo socijalnodemokratski stavec Abele iz Eilwangen kot župnik, ki je bil radi nenravnosti obsojen na tri mesece ječe. Taki so ti „župniki“, katerih nenravnost straši po liberalnem časopisju!

Koliko ljudi je na svetu! Približni račun kaže, da je na svetu okoli 1.566.000.000 ljudi, in sicer v Evropi 380 milijonov, v Aziji 860 milijonov, v Afriki 180 milijonov, v Ameriki 140 milijonov in v Avstraliji 6 milijonov oseb.

Gonja proti duhovščini. Skrivna roka prostozidarskih lož vodi ljut boj proti katoliški duhovščini. Z istimi sredstvi kot pri nas bore se proti duhovščini tudi drugod: lažnjive dogodbe iz duhovniškega življenja so na dnevnem redu in s sešobno slastjo se blati ves duhovniški stan radi morebitnega slabega duhovnika, ki se semtertje pojavi. Proti taki „statistiki“ je sedaj odločno nastopil v Parizu dr. Jurij Bertoin, ki je pregledal razne obsodbe francoske justice od leta 1864. do 1897. V času od leta 1864. do 1894. pride na 100.000 obsojencev advokatov, notarjev in uradnikov 100, umetnikov 33, svetnih profesorjev in učiteljev 19, duhovniških profesorjev in učiteljev 7, duhovnikov sploh 4. V času od leta 1794. do 1897. pride na isto število obsojencev advokatov, notarjev, uradnikov 85, medicincev 2, kirurgov 30, umetnikov 34, svetnih učiteljev 10, duhovniških učiteljev 4, duhovnikov sploh 3. Seveda je treba pri tem še to opomniti, da so na Francoskem duhovniki obsojeni po navadi od — framonov, kar daje dotičnim številkam ves drugačen značaj! Sedaj dr. Bertoin zbira statistiko od leta 1898. do 1900. in že sedaj trdi, da bode dala še sijajnejši zaključek.

Mrtva roka. Škof v Szatmaru Julij Messleny je v preteklem letu daroval v dobrodelne namene 111.254 K 91 h.

Samomor železniškega delavca. Na Zidanem mostu vlegel se je dne 13. t. m. na tir železniški uslužbenec Anton Majcen. Vlak mu je odtrgal glavo. Samomorilec bal se je baje kazni.

Bursko življenje je drago. Neizmerne svote denarja so že izdali Angleži za vojno v Afriki. Prej so trošili povprečno 70 milijonov kron na teden. Sedaj pa, ko se je število vojakov zmanjšalo, jih stane okoli 50 milijonov kron na teden. Vsak ubit Bur je stal Angleže čez en milijon kron. Potem je lahko umeti zakaj si žele Angleži mir.

Ljudsko štetje ima naslednji zaključek: Rusija ima 108 milijonov prebivalcev, Nemčija 56,345 014 milijonov, Avstro-Ogerska 45 milijonov, Francoska 39 in Italija 32 milijonov.

Veliko loterijo na korist Burov pripravlja, kakor se poroča iz Pariza, Rochefort. Loterija se namerava organizovati po vseh deželah.

GLASNIK.

Dunajska pridiga,*)

ki pa velja tudi na Slovenskem.

„Duhovniki so slabi“, tako slišimo in beremo dan na dan. Očita se jim, da so premalo narodni, preveč oblastni, neizmerno bogati in kar je najhuje, nenravni, nečisti.

1. Duhovniki niso narodni! Gospoda moja, očitno priznam, da se mi nemogoče zdi, da bi kak človek, in četudi je duhovnik, pristrčno ne ljubil onih tal, na katerih mu je tekla zibelka, onega jezika, katerega ga je učila lastna mati, onega naroda, katerega mora imenovati svojega, mej katerimi je živel, s katerimi je delil žalost in gorje. Pričati moram resnico ter odkrito reči da pristrčno ljubim svoj narod.

Če je pravi Nemeč še le isti, ki smatra vsak drug narod za mnogo manj vrednega ter ga kot takega napada, se proti njemu bojuje ter ga zaničuje, potem mi duhovniki nismo narodni.

Če je pravi Nemeč še le tisti, ki obožuje Bismarka, hodi na njegov grob na božjo pot, ima za boga tega preganjalca sv. katoliške cerkve in Avstrije, potem mi duhovniki nismo narodni.

Če je pravi Nemeč še le tisti, ki skrivaj ali očitno nesramno pospešuje odpad od katoliške vere, potem mi prav gotovo nismo narodni. Pravi Nemeč ne sovraži nobega naroda, moli svojega Boga in ljubi svojo katoliško Avstrijo.

Čudno je le to, da sovražniki duhovnikom nikdar ne očitajo, da imajo premalo avstrijskega

patriotizma, premalo zvestobe do slavne habsburške rodovine. Odkod to? Morda od tod, ker se patriotizem in zvestoba do dinastije pri duhovniku samo ob sebi razumeta. S tem nas pa nasprotniki le natihoma in zaslužno pohvalijo. Gotovo, mi nikdar ne bomo ž njimi, kadar bodo upornega duha. Nikdar ne bomo ž njimi rekli: Prusi hočemo biti! Ali pa pride to odtod, ker se jim zdi prenizko o patriotizmu in dinastičnem čutu sploh kaj omeniti?

2. Duhovniki so preveč oblasti željni. Kolikor mi je znano, ministerski predsednik ni duhovnik, drugi ministri tudi ne, ravno tako ne sekcijski načelniki, generali, štabni častniki in vender so zelo uplivne osebe. Ni mi znano, da si je kak župnik ali kapelan tako veljavo domišljeval, to bi bilo gotovo znamenje norosti. — Če je res, da denar vlada svet, tedaj so bogatini tudi zelo vplivni. Toda kje je kaj duhovnikov mej upravitelji velikih bank? Jeli duhovnik radi tega oblasti željen, ker pridiguje. Ker si upa dobro imenovati dobro, slabo pa slabo, kjerkoli je dobi? Ali zato, ker se ne da oplašiti ter ni jednak mutastemu psu, ki je tiho, ko je nevarnost blizu? Ker se brani odstopiti od sv. vere in odpadnike imenuje po imenu? Potem bi se našemu ljubemu Zveličarju slabo godilo, če bi živel mej nami in govoril, ni se on bal farizeje imenovati gadjo zalego; sv. Pavla bi bili že davno tožili, ker je odkril hudobnega Elima-a ter ga očitno imenoval sina hudobnega duha.

Ali ne živimo v časih, ko se tako zelo povdarja enakost in prostost? In če ima vsak možiček, vsaka ženica pravico do prostosti in enakosti, zakaj bi je jedino duhovnik ne imel? Ali ne sme misliti, govoriti, delati za vprašanja, ki se tičejo blagra in gorja človeštva in če se gre tudi le za časno? Ali je nehal biti človek, ko je postal duhovnik? Ali je izgubil svojo pamet, ko so ga škof posvetili? Ali je na visokih šolah tako neumen postal, da je izgubil svoj zdravi razum? Ali je to zanj kaj slabega, da ni vže na gimnaziji zaostal, da je dokončal svoje študije na višji šoli, bil morda celo za doktorja promoviran, da ni kakor drugi, ki imajo dandanes prvo besedo, šole na kol obesil? Nikakor ne, temuč kakor vsak drug državljani, ravno tako ima tudi duhovnik pravico sodelovati, kadar se gre za občni ljudski blagor in če se teh svojih pravic zaveda, ali ni grdo obrekovanje, če se mu očita, da je oblasti željan.

3. Duhovniki so silno bogati. Pač čudno! Vsakdo bi bil rad bogat, vsak dela na to, da obogati, in srečnega imajo onega, ki je bogat, samo duhovniku se pa bogastvo očita. Ne razumem pa, kako more duhovnik obogateti.

Mnogo je duhovnikov, ki nimajo nič lastnine, za svojo osebo niti novčiča. Če n. pr. srečaš kakega jezuita, dominikanca, frančiškana, redemptorista, mi lahko verjameš, da ta duhovnik nima nič denarja v žepu ali le toliko, kolikor mu ga je dal predstojnik za gotove namene. Ko pride domov, mora vse oddati. Zase nima ničesar.

Kako pa pride najnavadnejši duhovnik, kapelan, do denarja? Navadno je sin ubogih starišev. Malo je bogatih starišev, ki zamorejo reči, da imajo sina duhovnika. Le s silo in težavo se je izšolal, prazen, navadno zadolžen pride v duhovski stan, sedaj pa kar čudežno obogati. Kako je pač to mogoče? Kake ogromne dohodke pa ima kapelan? Na Dunaju tisoč kron, to je na mesec 82 K 32 h. Če kapelan zboli, dobi na leto kot deficijent 440 K.

Toda kaj pa župnik? Marsikateri kapelan ne mara postati župnik, ker bi bil gmotno na slabejem. Toda so pa vender le bogati župniki, bogati škofje! Nekaj je resnice na tem. Toda je li to tako veliko hudodelstvo? Ali niso celo mej socijalno-demokratskimi voditelji in državnimi zastopniki milijonarji? Toda tiho, ne govorimo o Avstriji in avstrijskih državnih poslancih.

Važno bi bilo vprašanje, kako je ta ali oni prelat prišel do bogastva in kako je porabil to bogastvo. Predolgo bi se zavleklo, ko bi vam hotel razložiti, kako so nastali dohodki dobrih župnij, gotovo ne po goljufiji in lakomnosti. Župniki pa niso lastniki, temuč le oskrbniki

župnij. Vsakdo, če je le zmožen, jih lahko dobi. Cerkvene najvišje službe so odprte najrevnejim. Če bi ne bilo te mrtve roke, potem bi se toliko dobrodušnih zavodov moralo zapreti. Reveži so še vedno najraje trkali na župnijskih in samostanskih vratih. Da, le še nekaj opomnim. Pred kratkim so debatirali v francoski zbornici o bogastvu redovnikov in njih dohodki se jim bodo vzeli. Tu jih je opozoril neki poslanec na vse druge bogataše, z njih bogastvom bi se država res opomogla.

4. Pomislimo še očitane: duhovniki so nečisti. Tako pravijo odpadniki, ti morajo uže vedeti. Morajo vedeti, saj so ves svet preiskali, se ustavili v vsakem samostanu, vsakem župnišču, ter imajo za priče osebe, ki so sumljivega značaja. Pošteno so se trudili, da jim nič kar nič ni odšlo, da zamorejo tako ves svet svariti pred npravno gnilobo duhovnikov. Res lepe uspehe lahko pokažejo! Posrečilo se jim je dobiti v Evropi, Aziji, Ameriki, Avstraliji, Afriki, mej 230.000 duhovniki nič manj kot 66 taci, ki niso vredni svojega poklica. Pa milujem vas, da jih pri vsem svojem naporu niste več dobili, več tisoč bi jih zaslužili. To bi bilo nekaj! Potem bi svojo glavo lahko po koncu nosili ter se bahali s svojo iznajdbo 66 je pa veliko premalo. Pa ko bi jih bilo vsaj toliko! Kmalu se je pokazalo, da jih še toliko ni. Mej temi 66timi je bil jeden jezuit, naš P. Abel, ki je imel neko nenravno pridigo pri nekem misijonu, pri katerem ga ni bilo, v kraju, kjer še nikdar bil ni! Mnogo izmej teh nečistnikov sploh na svetu ni, druge je sodnija spoznala za nedolžne, zopet drugi že duhovniki niso, ali kakor bi ljudje rekli imajo le navadne človeške slabosti. Obžalujem pa te odpadnike in dedektive, da so mej temi 66mi pozabili na najbolj nenavnega šolskega brata Flamidiena. Da so ga sodniki oprostili, to vse nič ne velja, duhovnik je bil, tedaj gotovo kriv.

Opadniki pač nimajo vzroka napadati slabe duhovnike, ne glede na drugo, njih Luter taji človeško prostost in primerja človeka z oslom, na katerem jaha sedaj milost, sedaj pa hudobni duh. Kaj more zato ubogi osel, da na njem jezdi hudobni duh? Ne more ga s sebe vreči! Toda ostanimo resni.

Vi obrekovalci duhovnikov, ko bi imeli le količkaj čuta sramu in pravice, o ljubezni do bližnjega, niti ne govorim ne, kakor kuban rak lahko postanete rudeči, ko vam rečem: Vaša obrekljivost je uzrok, da se npravno, čisto življenje toliko tisoč in tisoč duhovnikov v toliko lepši luči kaže.

Nič bi mi ne bilo tesno pri srcu, če bi vi trdili, da jih je mesto 66, 666 taci duhovnikov, kajti duhovniki so tudi ljudje, ljudje pa lahko vedno padejo. Če se duhovnik ne ustavlja skušnjavam pade, in sicer jako nizko pade. Iz visočine v globočino.

Kje je na svetu kak stan, v katerem bi jih mnogo ne bilo slabih?

Obrekovalci pravijo: Duhovniki so oblasti željni. Izpolnujejo svojo dolžnost kot duhovniki, porabijo pa tudi svoje državljanske pravice.

Obrekovalci pravijo: Duhovniki so silno bogati in vender ima manj dohodkov kot kak nižji državni uradnik.

Obrekovalci pravijo: Duhovniki so nečisti in dokažejo s tem, da jih je samo 66 taci, ravno nasprotno. Gospoda moja, rad bi vas vprašal, kaj vi o tem mislite, če ne veljajo o teh obrekovalcih besede, ki jih berem v knjigi psalmov (139. 4) „Svoje jezike brusijo kakor kača, gadji strup je pod njih ustnicami.“ Res, tako je: svoje jezike brusijo, kakor kača in gadji strup je pod njih ustnicami.

Delavske drobtine.

„Slov. kršč. soc. zveza“ priredi v nedeljo dne 31. t. m. popoldne ob 5. uri občni zbor v dvorani „Kat. Doma“. Želeti je obilne vdeležbe.

Avstrijski parlament dela. Državni zbor je pričel „delati“, pod streho je spravil vže voz slame v podobi dovolitve vojaških novincev. Toda voz zlata v podobi znižanega delavnega časa je še vedno na dežju. Seveda, prva je „dr-

*) Imel jo je na Dunaju v cerkvi sv. Petra P. F. Freund.

žavna potreba", drugo pa samo „državljska“ in tej se ne mudi tako. Saj se gre samo za delavce.

Skrb za reveže. Vincencijeva družba za Kranjsko ni liberalna, kakor sploh ni nobene družbe, ki bi bila liberalna, pa bi skrbela za reveže. Liberalci znajo samo duhovnike blatiti, za reveže pa bore malo ali pa prav nič ne store. Iz poročila o delovanju blagih gospodov, ki so zbrani v Vincencijevi družbi za Kranjsko, posnamemo: Konferenca sv. Nikolaja za stolno župnijo, je podpirala 5 družin s 5 otroci, 7 vdov z 18 otroci in 21 samskih oseb. Dohodkov je bilo 188670 K, stroškov 188070 K. — Konferenca sv. Jakoba za šentjakobsko in trnovsko župnijo je podpirala 41 družin z 107 otroci, 37 vdov z 78 otroci in 65 samskih oseb. Dohodkov je imela 247234 K, stroškov 257616 K. — Konferenca Marijinega oznanenja za frančiškansko župnijo je podpirala 36 družin z 90 otroci, 16 vdov z 39 otroci in 6 samskih oseb. Dohodki so znašali 167080 K, izdatki pa 1620 K. — Konferenca za šentpetrsko župnijo 43 družin s 60 otroci, 17 vdov s 30 otroci in 23 posamnih oseb. Dohodki so znašali 222155 K, stroškov 2017 K 20 h. — Konferenca v Trziču je podpirala eno vdovo s 6 otroci in 35 samskih oseb. Dohodkov je imela 185012 K, stroškov pa 154064 K. — Konferenca v Idriji je podpirala 4 družine, 2 vdovi in 25 samskih oseb. Dohodki so znašali 139660 K, izdatki pa 79662 K. — V Marijanišču je bilo 164, v zavetišču 24 otrok. Dohodki tega zavoda so znašali 39.55993 K, stroški pa z vštetim primankljajem predlanskega leta 43.55130 K. — Številke podpiranih ubožcev govore dovolj jasno za požrtvovalno delavnost članov te prekristne družbe, kateri nakloni do brotni Bog čim največ blagih src!

Katoliško izobraževalno društvo sv. Jožefa v Trziču je prav slovesno obhajalo praznik društvenega zavetnika, sv. Jožefa. Ob 10. uri so se udje udeležili slovesne sv. maše v podružni cerkvi sv. Jožefa. Med sv. mašo so društveni pevci izborni peli Schweitzerjevo latinsko mašo (11 opus) za moški zbor. — Popoldne pa so se zopet zbrali kljub deževnemu vremenu skoro polnoštevilno udje v društvenih prostorih, od tu so odkorakali z zastavo v cerkvo sv. Jožefa. Tu je imel g. društveni predsednik J. Potokar kratek govor za moše, v kojem je stavil sv. Jožefa za vzgled krščanskim delavcem, priporočal katoliško časopisje in združevanje v katoliških društvih. Po govoru je g. društveni podpredsednik J. Kržišnik pel litanije Matere Božje. Konečno so udje pod vodstvom svojega g. pevo vodje zapeli še par pesmi v čast sv. Jožefu in Materi Božji. S tem je bila končana slovesnost. Ljudstva je bila polna cerkva. — Kajpada liberalcem ne ugajajo take pobožnosti.

Iz Idrije. Pet novih delavskih hiš baje namerava zgraditi rudniška direkcija letošnje leto. — Novo kopališče, katero je zgradilo rudniško ravnateljstvo, stoji v sredi Idrije in ima 15 oddelkov za gorke pršne kopeli, dvoje ban in jedno parno kopel.

Žalec. V nedeljo dne 17. t. m. je imelo „Slov. kat. delavsko društvo“ v Žalcu občni zbor, na katerem je govoril o organizaciji Fr. Gostinčar. Udov šteje društvo 104. V odbor so bili voljeni večinoma stari odborniki. G. Jernej Meh je prevzel zopet predsedstvo. Pevci iz Go-

tovelj so pokazali pri zboru kaj premore vstrajna pridnost.

Netočni Aškerc. Liberalcem bi svetovali, da se o našem delovanju nekoliko bolje pouče, da ne bodo po „Zvonu“ streljali „kozlov“. Naša zveza je letos prirejela redno vsako sredo predavanja, ki so bila v obče prav dobro obiskana. Predavanja so bila strogo znanstvena, o tem bi bi se bili gospodje pri „Zvonu“ lahko poučili. Veda pa menda vender ni strankarska. Ako misli tako g. Aškerc mi ne moremo nič za to. Zdi se nam pa, da liberalci z nekako ljubosumnostjo zasledujejo ljudstvu prijazno gibanje.

Povišanje davka na žganje. „Czas“ poroča, da se v konservativnih poljskih krogih dela na to, da se davek na žganje pomnoži za 10 h, ki naj se dajo za dela mest s prenešenim delokrogom.

Iz Vevč. Kmalu bo minulo jedno leto, kar je naša tovarna stavkala, a doseglo je delavstvo le malo. Pri naši tovarni so nekatere stvari, katere ne smejo obstajati dalje. Merodajne kroge prašamo, zakaj ste nam vzeli dr. Divjaka? Zakaj morajo sedaj drugi zdravniki hoditi po naših krajih? Ali ni mož opravljal svoje službe na Studencu, vestno in marljivo? Vsa čast zdravnikom, ki nas sedaj zdravijo; toda vevško delavstvo hoče imeti za svoj denar zdravnika, kateri stanuje v njegovi sredi in to je edino le dr. Divjak. Ne maramo, da bi se služba cepila, ne, dr. Divjaka nam dajte! On je izboren in priljubljen zdravnik; zdravnik mora poznati nas, naše kraje in naše tovarne! Kako zvesto je opravljal dr. Divjak posle tovarniškega zdravnika! Dvakrat v tednu je obiskal bolnika, naj si bo kjer koli bodi. Zato prosimo, dajte nam dr. Divjaka nazaj! Kam naj se obrne delavec, če je bolezen v hiši? V Ljubljano? Saj komaj zasluži za vsakdanji kruh! Čemu torej dobrega zdravnika nam vzeti! Dežela je dolžna skrbeti za svoje otroke, pa ne samo za slaboumne na Studencu temveč sploh za vse! Zato še enkrat prosimo merodajne kroge, naj pomagajo delavstvu, dveh velikih tovarn; toda odločno smo zoper to, da bi se služba tovarniškega zdravnika cepila, jeden naj bo, in ta je dr. Divjak. Druga stvar se nanaša na našo bolniško blagajno. Vsacih 14 dni odtrgajo delavcu pri zaslužku po 66 v. če služi na dan okoli 2 K, ta denar se nabira v bolniški blagajni. Ko smo stavkali, smo tudi sklepali o tem, koliko časa naj dobiva bolan delavec podporo; vse je želelo, da bi dobival 1 leto, ne pa 20 tednov kot sedaj. A zaspalo je vse, ne gane se nihče, le delavec pošteno plačuj v to blagajno. Ne pomisli pa nihče, koliko trpe pri tem delavci bolniki! Vsakemu je znano, kako nezdravo je delo v papirnici; trditi se sme, da polovica delavstva umrje za jetiko. In ta bolezen! Ali ni dolgotrajna, ali ne trpi navadno več, veliko več kot onih 20 tednov, v katerih moraš ozdraveti ali pa umreti. In sedaj prašamo, kje naj prosimo pomoči ubog bolan delavec, kam naj se obrne, že tako od celega sveta zapuščen delavka? Tu naj se razmere predrugačijo in sicer kmalu; oni ki ne verjame, naj gre sam okoli bolnikov in videl bo z lastnimi očmi revo in bedo. Pomoči prosimo, pa hitro! Delavec je n. pr., delal pošteno 20 let v tovarni; v bolniško blagajno je vplačal okoli 220 K in ko se vleže dobiva 20 tednov podporo in vse kar dobi je komaj polovica vpla-

čanega denarja. Koliko je pa delavcev, kateri nikoli nobenega krajcarja iz te blagajne ne dobe, ker zdravi prenehajo z delom. Humaniteta in vse druge lepe prikazni človekoljubja kje ste?! Delavci na noge, pomagajmo si sami, poskrbimo za se za čas bolezn! Ne mirujmo, dokler ne dosežemo, pa kmalo, ker nihče ne ve, kedaj zbolíš. In če si bolan? Ali ni tako rekoč ukaz: V 20 tednih ozdravi, ali pa potem lakote pogini, in to delavcu kateri je pošteno veliko let delal. Delavci na noge, teh razmer mora biti konec!

Boj za osemurni delavnik v rudokopih. Z Dunaja se poroča: Pododsek socijalno politiškega odseka je sklepal o predlogu krščanskega socijalca Schoiswohla, ki je predlagal, da naj se takoj v rudokopih vpelje deveturno delo, čez nekaj let osemurno delo. Vladni zastopnik je govoril zoper ta predlog. Pri glasovanju pa je bil predlog sprejet. Poročevalec Kolischer je na to referat odložil, in pododsek je za poročevalca izvolil krščansko-socijalnega poslanca Schoiswohla, ki je izvolitev sprejel.

Kako socijalna demokracija v Nemčiji „napreduje“. Osrečevalci delavstva so socijalni demokrati. V svojih društvih razni prvaki gospodarijo na tako temeljit način, da često izpraznijo ves drobiž iz blagajn. V Nemčiji so socijalni demokrati na ta način tako „temeljito“ gospodarili, da je lanskega leta 423 socijalno-demokratskih konsumnih društev prišlo na boben. Pri tem ni bilo nič manj kot 286 sodrugov zaprtih radi goljufije in tatvine. Dalje je 76 načelnikov socijalno-demokratskih bolniških blagajnic defraudiralo delavskega denarja 163.534 mark. Končno znaša svota vsega pri stavkah od „delavskih voditeljev“ zapravljenega oziroma ukradenega denarja 324.468 mark. Radi nasilstva in drugih nenavnih dejanj je bilo obsojenih 198 sodrugov in 12 sodruginj. Statistiki, ki je te podatke zbral ter jih priobčuje v nemških listih, nadaljuje z zbiranjem takih podatkov. Res lep „napredek“ socijalne demokracije!

Praktični socijalni kurz bode letos v Ino-mostu.

Delavsko podporno društvo v Celju je obhajalo svoj društveni praznik na dan sv. Jožefa, v cerkvi sv. Duha. Ob 8. uri je bil govor, in slovesna sv. maša. Peto je celjsko pevsko društvo. Po sv. opravilu je bil kratek pogovor v „Narodnem Domu“ o društvenih zadevah.

Kmetije na Ogerskem propadajo, da je groza. Od leta 1894. do 1899. je prišlo 101.848 kmetij na boben. Leta 1891. je znašala vrednost zarubljenih in prodanih kmetij 24.562.000 kron.

Dohodki avstrijskega Lloydja. Skupni dohodki avstrijskega Lloydja znašali so v minolem letu 29.171.418 kron, povišek proti letu 1899. znaša 4.325.680 kron. Parniki so preplovili lanskega leta skupno 206.507 km več nego l. 1899.

Petek dan plačevanja. Na Angležkem je na mnogih krajih v navadi, da plačujejo delavce v petek. Tudi drugod se čuje, da mnoge tvrdke izplačujejo svoje delavce v petek. Vzrok tej premembi je v tem, da morajo žene mnogih delavcev že v soboto kupiti vse, kar rabijo tekom tedna. Tako jim ostane nedelja popolnoma prosta za počitek. Tudi ne zahajajo delavci tako gosto potem v soboto v gostilne zapravljat svoj zaslužek, kakor do sedaj. Konečno poslujejo vse hranilnice v soboto, v nedeljo so pa večinoma zaprte.

Pozor!

Pozor!

Pozor!

 Za nakup spomladanskega in letnega blaga

po najnižji ceni se priporoča

ANTON SCHUSTER

Špitalske ulice 7.

Velika izber površnih jopic in plaščev za gospe in dekllice.